

Äripäev

Metsamajandusudised

jaanuar 2019 | eriväljaanne | pollumajandus.ee/metsamajandusudised.ee

OSTAME RAIEÕIGUST, METSAKINNISTUID,
METSAMATERJALI ja HAKKEPUITU

ÄRA MÜÜ OMA METSA VAHENDAJA KAUDU!
KÜSI PAKKUMIST OTSE MEILT!

joel@valgapuu.ee, tel +372 55 19 478

www.valgapuu.ee

TOIMETAJA VEERG

Karta tuleb
mastaapset
rohepesu

Selle aasta esimese metsanduse erilehe pealoost saab lugeda puidutööstuse võtmeisikute seisukohti tooraine ja turu teemadel.

Nii toovad tegusad ettevõtjad välja selle, et kuigi puidutööstus on praegugi Eesti majanduse ja ekspordi vedur, mille tooteid üle ilma hinnatakse, siis lähiajal tuleb karta mastaapset rohepesu, mis võtab töötajatelt tooraine ja viib tootmise efektiivsuse alla.

Enne märtsikuiseid valimisi ootab sektor ka poliitikutelt seisukohti metsamajandamise teemadel. Eesti Erametsaliit (EEMLi) koos Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liiduga (EMPL) on antud teema üles võtnud ja hinnanud riigikogus esindatud erakondade seisukohti metsanduse tuleviku osas.

Valmis valimiskompas

EEMLi tegevjuht Andres Talijärv selgitas meie toimetusele, et esmalt toimusid neil kohtumised erakondade esindajatega, seejärel esitati erakondade vastamiseks metsanduse eri valdkondi puudutav küsimustik ja kõige lõpuks analüüsiti valimisprogrammides toodud seisukohti.

“Vastuste ning valimisprogrammis toodud seisukohtade põhjal sünteesiti tulemus, mis näitab, kuivõrd erakonna arvamus langeb kokku EEMLi ja EMPLi omaga. Vastuste ning seisukohtade erinevuse korral võeti aluseks valimisprogrammis kirjutatu. Saadud tulemust kajastab valimiskompas, kus igal huvilisel on võimalik võrrelda, kuidas positsioneerub tema seisukoht erakondade suhtes,” rääkis Talijärv.

Kõige lähedasemamad olid metsasektori arusaamisele tuleviku osas Isamaa, Reformierakonna, Eesti 200 ning Keskerakonna seisukohad. “Ülejäänud erakondadel on plaanis ühel või teisel viisil omanike tegevusvabadust piirata, täiendada bürokraatiat ja suurendada riigiaparaati. Oli ka vasturääkivusi, näiteks kui seatakse eesmärgiks suurendada taastuvate loodusvarade ka sutamist energeetikas ja samas leitakse, et raiemahtusid tuleb vähendada, siis paratamatult tekib küsimus, mille arvelt seda tehakse,” rääkis tulemustest Talijärv.

MEELIKA SANDER-SÕRMUS
toimetaja

Metsamajandusuudised

Valimiskompassi on lihtne kasutada, tuleb vaid minna aadressile erametsaliit.ee/valimiskompas ning vastata küsimustele.

Metsamajandusuudised

Toimetaja: Meelika Sander-Sõrmus,
tel 55 533 789, e-post: meelika@metsamajandusuudised.ee
Reklaami projektijuht: Ana Madismäe,
tel 54 560 150, e-post: ana.madismae@aripaev.ee
ftp.aripaev.ee/incoming/Rekl
Kujundaja: Margit Toovere, OÜ Kujundusvabrik

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Äripäeva tooted ja teenused:
pood.aripaev.ee
Äripäeva raadio: radio.aripaev.ee

Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

Uus portaal annab tõese
pildi metsandusest

Äripäev käivitas 17. jaanuaril uue teemaveebi metsamajandusuudised.ee, mis kajastab kõike metsamajandusse ja puidutööstusesse puutuvat, aga ka laiemalt loodust, keskkonda, metsaharidust, sektori rahastuse teemasid jpm.

MEELIKA SANDER-SÕRMUS
meelika@metsamajandusuudised.ee

Koondame ühte kohta kokku kogu olulise info, mis aitab sektoris tegutsejal teha paremaid äriotsuseid ning olla teadlik erinevatest keskkonnateemadest/otsustest, mis tema tööd võivad kuidagi mõjutada.

Veebi toimetajana asub tööle Evelin Süld. “Veeb annab sektori ettevõtjatele ülevaate Eesti metsandussektori käekäigu kohta ja kajastab metsandusalaseid uudiseid ka mujalt maailmast. Eesti majanduse edulugu, metsasektor, vajab rohkem positiivsemat tähelepanu ja kajastust. Meil pole kunagi varem olnud nii palju metsa kui praegu. Meil on üle 100 tuhande erametsaomaniku. Puidutööstus on üks Eesti suuremaid tööstusharusid ja tööandjaid.

Sektori ettevõtted on hea konkurentsivõimega nii kodu- kui ka välisurgudel ja edukad eksportijad,” ütles uue veebi toimetaja. “Metsamajandusuudised.ee eesmärk on kajastada metsasektori edusamme, anda nõu metsaomanikele ning näidata suunda metsanduspoliitika kujundajatele. Pakume metsandusuudiseid erinevates valdkondades: metsakasvatus, metsamajandus, puidutööstus, puiduturg, keskkonnakaitse, metsapoliitika, jahinduses jt teemadel. Metsamajandusuudised.ee loob tööpärase pildi Eesti metsandusest.”

VÕTA ÜHENDUST
Sinu ettepanekud on
teretulnud!

Evelin Süld, toimetaja, tel. 5344 6746
e-post: evelin@metsamajandusuudised.ee
Meelika Sander-Sõrmus,
metsamajandusuudised.ee juht, tel. 5553 3789
e-post: meelika@metsamajandusuudised.ee

Ostame
metsa-
kinnistuid

Sõdra Metsad OÜ
Merivälja tee 1, 11911 Tallinn
Tel 516 3569, Faks 609 8055
taavi.mullerson@sodra.com

SÖDRA

Julge algatus

AIGAR KALLAS
Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK)
juhatuse esimees

Arvan, et metsandusinfot on meie avalik, sh meediaruum, viimasel ajal üsna tihedalt täis tuubitud olnud ja seetõttu saab uue veebi-saidi avamine olema

Äripäevale suur väljakutse. Kindlasti on oluline leida viis – tehniline lahendus, teemade käsitus –, kuidas uus teemaveeb teistest infokanalitest eristuma panna. Aga veel olulisem on avaldatava info usaldusväärsuse tagamine. Ja seda nii, et kõik metsandusega seotud huvipooled seda aktsepteeriksid. Igal juhul soovin Äripäevale edu.

Metsas ja
metsaga toimuv
vajab selgitust

ANDRES TALIJÄRV
MTÜ Eesti Erametsaliidu tegevjuht

Metsandus on teema, mis kõnetab paljusid. Kuigi me niimetame ennast metsarahvaks, siis tegelikkus on selles, et suur osa meie inimestest puutub metsaga otseselt kokku väga põgusalt.

Mida kaugemal on inimene metsast, seda vähem ta saab aru metsas toimuvatest protsessidest. Kasvutrendis oleva urbaniseerumise tulemusel inimesed kaugenevad metsast veel enam ja nii ei saada aru, miks metsaomanik oma küpsset metsa raiub. Inimestele meeldib puidust keskkond, samas ei teadvustata enesele, et puidust tooteid saab valmistada ainult metsi majandades. Vaadates esimest korda teemaveebis www.metsamajandusuudised.ee ilmunud kirjutisi olen kindel, et see aitab kaasa metsas ja puidusektoris toimuva selgitamisele.

Rõõmus uue
infokanali üle

HAANA ZUBA-REINSALU
Luua metsanduskooli direktor

Luua metsanduskool kui metsandusliku kutsehariduse pakkuja näeb rõõmuga, kui laienevad võimalused levitada laiemalt objektiivset ja teaduslikult põhjendatud metsanduslikku infot.

Kahtlemata on metsandus Eestis oluline eluvaldkond, andes olulise panuse maapiirkondade tööhõivesse ning Eesti väliskaubandusse. Kindlasti annab metsanduslike teemade koondamine ühte keskkonda metsandussektorile juurde uusi võimalusi infot saada ning seda ka levitada.

Rohkem
harivat teavet

TARMO TAMM
maaeluminister

Tervitan soojalt uue teemaveebi tulekut ja soovin sellele pikka iga.

Loodan, et metsamajandajad leiavad veebist huvitavat ja harivat teavet oma valdkonna kohta. Teemaveeb võiks kindlasti saada ka maaeluministeeriumile heaks partneriks, kus leiavad kajastamist ka ministeeriumi teemad nagu maakasutus, Euroopa Liidu metsandustoetused, süsinikubilanss ja metsamaa maaparandus.

Uus
kanal teretulnud

SIIM KIISLER
keskkonnaminister

On väga hea, et keskkonna, sh metsanduse ja looduskaitse uudiste vahendamiseks on lisandunud uus infokanal.

Meie meediaruumis on keskkonnateemade kohta küll üsna palju infot, kuid sageli on see killustatud. Lisaks ei ole sellest alati kõik tööpärase info. Seetõttu võib usaldusväärse ja asjakohase teabe eristamine olla teinekord paras pähele. Asjaliku uue infokanali lisandumine on siin aga suureks abiks. Ka keskkonnaministeeriumi tellitud viimasest uuringust ilmnes, et inimeste keskkonnavalitsuse teadlikkuse tõstmisel on meil veel arenguruumi. Seetõttu teeb heameelt, et keskkonnateemaliste uudiste vahendamiseks on tekkinud uus täiendav võimalus. Loodetavasti saab sellest kasulik ja usaldusväärne infokanal nii valdkonna spetsialistidele ja huvigruppidele kui ka tavakodanikule, kes tunneb huvi meid ümbritseva looduse ja metsa vastu. Soovin te ravat silma ja sulge oluliste teemade kajastamisel.

RENAULT
PRO+

Vaheta oma kasutatud kaubik
uue Renault' vastu!

Renault KANGOO EXPRESS
Pack Clim L1
1,5 dCi 75 hj
Soodushind

12 490€

Keskmine kütusekulu
4,9 l/100 km
CO₂ emissioon 129 g/km

Renault TRAFIC
Pack Clim 2,7t L1H1
1,6 dCi 95 hj
Soodushind

17 990€

Keskmine kütusekulu
6,5 l/100 km
CO₂ emissioon 170 g/km

Renault MASTER
Pack Clim 3,5t L3H2
2,3 dCi 130hj
Soodushind

22 990€

Keskmine kütusekulu
8,2 l/100km
CO₂ emissioon 212g/km.

Tehasegarantii pikendamise võimalus kuni 5 aastat / 200 000 km. Lai valik autosid kohapeal laos. Pakkumine kehtib kuni kaupa jätkub. Hinnad sisaldavad käibemaksu.
Pilt on illustratiivne. Renault' tarbesõidukid - Euroopas enimmüüdud aastast 1998.

Renault soovitab elf

abcmotors.ee

Abc Motors

TALLINN: Abc Motors AS - Paldiski mnt. 105, tel: 674 7700;
PÄRNU: Pereauto OÜ - Pärlimõisa tee 24, tel: 447 7300;
VILJANDI: Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, tel: 433 0987;
HAAPSALU: Tradilo OÜ - Tallinna mnt. 73, tel: 473 1383;
RAKVERE: Wiru Auto OÜ - Kreutzwaldi 7, tel: 329 5560;

Alusetu kahurituli puidu-tööstuse pihta

Tippjuhivad usuvad, et puidutööstus on praegugi Eesti majanduse ja ekspordi vedur, mille tooteid üle ilma hinnatakse, ent karta tuleb mastaapset rohepesu, mis võtab töötajatelt tooraine ja viib efektiivsuse alla.

► ASI Toftan juhataja Martin Arula prognoosib, et meie puidu-sektori käive on üldise nõudluse vähenemise tõttu langemas. FOTO: VÄINU ROZENTAL

AIN ALVELA
kaasaautor

Nüüd, poolteist kuud enne valimisi näevad puidutöösturid tulevikus põhilist riski just poliitilistes otsustes – kui võimümängudes jääb peale metsaraiete olulise vähendamise hää, kujutab see endast tõsist ohtu puidutöötajate toorainebaasile.

Samas ei saa ühiskond puidutööstuse olulisust majanduse vedurina alahinnata, samuti pole võimalik eitada tõsiasja, et puidutööstuse ekspordivõimekus muudkui suureneb.

Nii ekspordis see tööstusharu eelmisel aastal umbes 2,5 miljardi euro eest, mis teeb 11% rohkem kui 2017. aastal, kusjuures eksport ületab importi enam kui 1,5 miljardi euro võrra. Puidutööstuse eksport moodustab kogu Eesti ekspordist 17%, sektor annab töötleva tööstuse lisandväärtusest lausa neljandiku ja Eestis kokku tekitatavast lisandväärtusest umbes 8%.

Läbi aegade on areng olnud kiire nii mahtude kasvu, modernse tehnoloogia kasutuselevõtu kui järjest suureneva lisandväärtuse loomise poolest. Kui 90ndate keskpaigas oli põhiliseks puidu väärindamiseks saematerjalide tootmine, siis 2000. aastaks juba saematerjali mehaaniline töötlemine puitdetailideks, vineeritööstuse areng ja kõigi tööstusjääkide ära kasutamine. Alates käesolevast kümnendist lisandus jõuliselt puidust kokkupandavate ehitiste tootmine.

Oluline on ka puidutööstuse panus tööhõivesse eriti maapiirkondades, kusjuures puidufirmad on ühed parimad palgamaksjad väljaspool suurlinnasid. 2018. aastal suutsid Eesti puiduettevõtted maksta üle 400 euro kõrgemat töötasu Läti ja Leedu konkurentidest.

Effektiivsusega tooraine kallinemise vastu

Usutakse, et kui praegu oleme puidu mehaanilises töötlemises maailmatasemel, siis järgmisel kümnendil toimub areng puidu keemilise töötlemise vallas, mis täiustab ko-

gu tööstuse tooteportfelli. Toodetakse üha kõrgema lisandväärtusega ja üha keerukamaid tooteid.

Puidutööstuse hingeelu läbi ja lõhki tundvad ettevõtete staažikad juhid leiavad, et lähematel aastatel tuleb rinda pista üha kallinevate energia-, tööjõu- ja toorainekuludega, kusjuures konkureeritakse ennekõike Rootsi, Soome, Venemaa ja Läti-ga ning juba mullu pidid näiteks Eesti saetööstused maksma tooraine eest naabritega võrreldes kõrgemat hinda.

See viib omakorda üles toodangu omahinna ning see jällegi vähendab meie ettevõtete konkurentsivõimekust üleilmisel turul.

Nii märgib ASI Graanul Invest juhatase liige Jaano Haidla, et põhilised riskid ei peitu mitte puidusektori sees, vaid väljaspool seda. Tema hinnangul kujutab suurimat ohtu üle forsseeritud rohehullus ehk siis metsade massiline kaitse alla võtmine ja raiete keelustamine.

Ta selgitab, et mets on olemuselt sarnane kartulipõllu või viljaväljaga, ainult pikema elutsükliga. "Majandus-bioloogilist elutsüklit saab kohendada, mitte peatada. Need, kes soovivad seda peatada, on kas rumalad või hoolimatud Eesti ühiskonna hea käekäigu suhtes ning see ongi kõige suurem oht," nendib Haidla. "Seda ohtu aitab vältida pikaajalistest arengukavadest kinnipidamine ning mõtlematutest kursimuutustest loobumine."

Kuna müügiturul on lepingud pikaajalised, siis toodangu hinna järsk kergitamine kõne alla ei tule. Haidla sõnul on Euroopa suurimate puidugraanulitootjate sekka kuuluv Graanul Invest suutnud mulluse küttepuidu hinnatõusu kiuste konkurentsivõime säilitada tänu automatiseerimisele ja efektiivsuse kasvatamisele kõikjal ja kõiges.

"Graanulitootmine on tööstusharu, mis osutab puidutööstuse jaoks heas mõttes koristaja teenust ja metsatööstuse jaoks piltlikult öeldes sanitari teenust," iseloomustab Haidla. "Kuna tööstuses väärindatakse puud üha nutikamalt, siis seda vähem on koristada. Samas, metsades jagub sanitari tööd küllaga. Graanulitööstus kasutab

TASUB TEADA 2018 – tooraine hinnatõusu aasta

Palgi hinnatõus jäi mullu 20% piirsesse. Paberipuidu hind viimase aastaga kahekordistus.

Saematerjal

Toodetakse Eestis praegu enam kui poolteist korda rohkem kui viie aasta eest. See annab olulise panuse nii puidutööstuse üldisesse tootmismahtu kui ka ekspordi.

Eksporditi 2017. aastal 297 miljonit eurot, enam-vähem samas väärtuses veetakse ka sisse – 2017. aastal 267 mln euro eest.

Puitmajad

Tootmise kogukäive ulatub 350 miljoni euroni, viimasel kümnendil on kasvanud stabiilselt 6-10% aastas, 90% toorangust läheb piiri taha.

Graanulitootmine

Arenes tormiliselt aastatel 2014-2016, paaril viimasel aastal on saanud mõningase tagasilöögi Euroopa turu n-ö kobava olukorra tõttu. Graanulitehaste täisvõimsusel töötamist takistab ka tooraine puudujääk, mille viimati põhjustasid soe talv ja Põhjamaadest lähtuv suurenenud nõudlus kütte- ja paberipuidu järele. Nõudlus kergitas kokkustuhindu, mistõttu paljud puiduomanikud eelistasid oma ümarpuidu viia kohalike pelletitehaste asemel sadamasse.

ALLIKAS: STATISTIKAAMET, EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIT, ARIPEV

vaid seda osa puust, mida keegi teine tehnoloogiliselt kasutada ei saa või millele pole võimalik kõrgemat lisandväärtust luua."

Ta lisab, et kasvanud pole niivõrd toorme hankimise kulu, vaid pigem kallineb tooraine ise, sest nõudlus kasvab nii kodu- kui välismaal.

Poliitika võib ebakindlust süvendada

Nordwoodi kaubamärgi alla koondunud ettevõtete – Viiratsi Saeveski, Aegviidu Puit ja Viru-Nigula Saeveski – juhatase esimees Tõnu Ehrpais on seda meelt, et parteid ja valitsus võivad küll kehtestada populistlikud raiemahu piirangud, aga nende võimuses pole mõjutada seda, millal puistu küpseks saab või milline on välisurgude nõudlus. Kui need aluspõhimõtted kõigil selged, siis võib loota ka stabiilsele arengule, arvab ta.

"Konkurents on piisavalt ja seetõttu sõltub tooraine hind, mida metsaomanikele makstakse, eelkõige toodete hinnast. 2018. aastal puittoodete hinnad oluliselt tõusid, 2019. aastal tuleb mõningane langus," rää-

gib Ehrpais. "Peamise osa toote kuludest moodustab tooraine hind ja selles osas tuli Eesti tootjatel maksta mullu meiega konkureerivate riikide firmadega võrreldes kõrgemat hinda."

ASI UPM-Kymmene Otepää vineeritehase direktori Silver Rõõmussaare sõnul oli 2018. aasta vineeri nõudluses stabiilne, tööstustarbijad, kellele suur osa Otepääl toodetud vineerist läheb, olid aktiivsed ning tootmismahd ületas prognoose. Tootmisvõimsus on Otepää vineeritehases küll viimastel aastatel jõudsalt kasvanud, kuid sellest ei piisa, et uutele turgudele siirduda. Tehas ekspordib rohkem kui 95% toodangust, peamised sihtriigid on Saksamaa ning Lõuna-Korea.

Rõõmussaar leiab, et ennekõike kummitab puidutööstust ebakindlus seoses järgneva kümnendi raiemahtudega. Kuni raiemahud pole selged, ollakse ettevaatlikud ning lükatakse investeeringuid pigem edasi.

Investeerida tuleb

Samuti tuleb arvestada üha kasvavate tööjõukulude ja Venemaa tootmismahdade suurenemisega.

"Riskide maandamiseks saab mõned töökohad asendada masinatega. Paar aastat tagasi vahetasime UPM Otepää tehases välja seadmed, kus töötas kokku 16 inimest, tänane lahendus korraliku masina näol teeb sama töö ära ühe inimesega vahetuses," kirjeldab Rõõmussaar arengut. "Samas ei tasu karta, et seeläbi keegi töötuks jääb, maailm muutub ning muutuvad ka tööülesanded, selleks peame kõik valmis olema ning kohanema."

Ta on seda meelt, et kui praegu jätta ebakindluse tõttu investeeringud tegemata, siis kaotame võrreldes konkurentidega juba homme ning seda vahet tagasi teha on keeruline. Seega on vaja stabiilsust ja pikka vaadet Eesti metsandusele, see annab ka ettevõtjale julguse vajalikke rahapaigutusi teha, lisab Rõõmussaar.

Vineeritööstusele vajalik tooraine – kasepakk – eelmisel aastal oluliselt kallines, 2017 lõpus ja 2018 alguses põhjustas probleeme ka raieid ja puidu metsast väljavedu

**RÄPINA
AIANDUSKOOL**
nutikas looduslähedane elu

**Räpina Aianduskooli 95. juubel
ja vilistlaste kokkutulek toimub
1. juunil 2019**

www.aianduskool.ee

» Graanulitootmine on tööstusharu, mis osutab puidutööstuse jaoks heas mõttes koristaja teenust ja metsatööstuse jaoks piltlikult öeldes sanitari teenust.

► ASi Graanul Invest tegevjuht Jaano Haidla märgib, et põhilised riskid ei peitu mitte puidusektori sees, vaid väljaspool seda. FOTO: ARVO MEEKS/VALGAMAALANE/SCANPIX

takistanud ilmastik. Tänavu pole puidu kättesaamisega probleeme veel ette tulnud.

Eestis tootmine muutub järjest kallimaks

ASi Toftan juhataja Martin Arula nendib, et kuigi Eesti puidutööstus on üldjoontes piiri taga konkurentsivõimeline, siis 2018. aasta tooraine, energia ja palgakulude tõus on seda võimet siiski vähendanud ja muutnud Eestis tootmise kallimaks kui naaberriikides. Arula prognoosib, et meie puidusektori käive on üldise nõudluse vähenemise tõttu langemas, mis aga ei vähenda puidutööstuse rolli vähenemist kaubandusbilansi tasakaalustajana.

Ka tema soostub tõdemusega, et Eesti pole enam odava tööjõu maa, kusjuures suurenevad kulud toovad vajaduse kuludele vastu investeerida.

“Oleme omahinna mõistes naabritest juha kallimad, seda just tooraine ja energia osas. Müügid toimuvad sellisel juhul ettevõtte kasumi arvelt ja seda aasta 2018 ka veenvalt näitas,” kinnitab Arula. “Rajasime Toftani uue tehase, et kasutada ära puude peenem ladvaosa ja metsahoolduse käigus tekkiv üarmaterjal. Projekteerisime tööstuse kasutama vaid kolme meetri pikkuseid n-õ palke, läbimõõdus 8–18 cm, et saada osa tooret senise okaspaberipuu arvelt. Tulemus on positiivne, saepalki tuleb lageraietest üle 90%, hooldusraietel üle 60%. Aga ei meil ega ilmselt ka teistel peenpalgiveskitel pole vajadust kuuse raievanust langetada. See seadusemuudatus ei aidanud eriti kedagi, küll aga tekitas rumalat tüli.”

Rootsi tehased kergitasid puidu hinda

Ühe siinset puiduturgu mõjutava asjaoluna toob Martin Arula välja paberipuu ja puiduhakke dumpinguhinnad Skandinaavia tselluloositööstuses – veel jaanuari alguses osteti sadamates paberipuu hinnaga 65 eurot kuupmeetrist. Arula on seisukohal, et sellise hinnaga saab osta tselluloositehase koguvajadusest ehk 2%, viimase 20 aasta kuupmeetri hind Skandinaavias jääb alla 35 euro.

Selleks, et Rootsi ja Soome metsaomanikule vähem maksta, veetakse puuduv, tösi marginaalne osa tselluloositoorainet Baltimaadest, Venemaalt ja Poolast sisse kõrgema hinnaga. See nähtus kombinatsioonis kuiva suvega süvendab raieid võpsikutest ja jättis palgimetsi puutumata ja mõjutas saeveskite tootmist, iseloomustab ta puiduturul valitsevat olukorda.

“Võitlus tooraine pärast suurenes tootmisvõimsuste kasvu tõttu, sealt ka kasvav palgihind. Ülestöötamise kulud muutunud ei ole, lisaraha jõuab metsa- või raieõiguse omaniku kätte. Aastal 2018 said kõik vähegi aktiivsed metsaomanikud, mitte metsavarujad, rekordilise kasumi, ka RMK ilmselt,” räägib Arula. “Hinnad on tipust üle, aga mitte veel vabalanguses, kuigi enamik saetööstusi teatas detsembris-jaanuaris, et langetavad majanduslikel põhjustel palgihinda. Küllap muutub ka paberipuu hind.”

Kasvavad kulud teevad muret

Ka ASi Rait juhatuse esimees Ivar Dembovski peab puidutööstust tugevaks ja võistlusvõimeliseks, aga möönab, et viimase aja arengud tõstavad oluliselt kulusid.

“Ei tohi unustada, et puidutööstus toimetab globaalsel turul ja seal on konkurents nii tooraine hankimise kui toodangu realiseerimise osas tihe. See omakorda tähendab, et siseriiklikult ei tohi luua Eestile olulise majandusharu toimimisele ebaefektiivset keskkonda. Vastupidi – vaja on otsida pidevalt viise mittetootlike kulude vältimiseks,” selgitab Dembovski. “Nõudlus meie toodangu järele on suhteliselt hea, aga kulud kahtlemata suurenevad. Selle vastu aitab efektiivsuse tõstmine. Ja ähvardavalt maad võtva rohepopulismi vastu aitab õigete valikute tegemine märtsikuus.

STATISTIKA

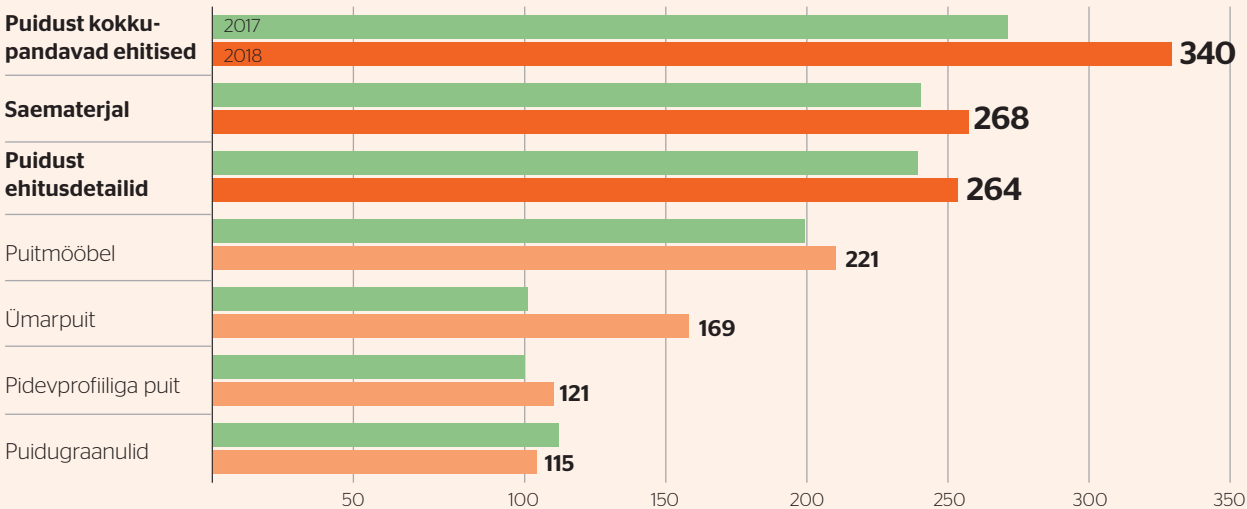
Eesti väliskaubanduse oluline tasakaalustaja

1,3

miljardi euroga oli puidu ja puittoodete väliskaubandusbilanss 2018. aasta 10 kuu seisuga plussis, samas kui kogu Eesti väliskaubanduses oli eksport 1,6 miljardit eurot impordist väiksem. Puidutooteid eksporditi ca 2 miljardi euro eest, eelmise aasta sama perioodiga võrreldes kasvas eksport 11%.

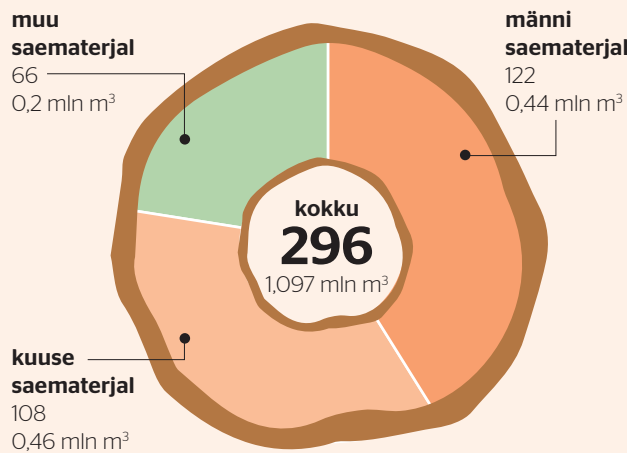
Ekspordis annavad tooni suurema lisandväärtusega tooted

Olulisemate puidupõhiste toodete eksport eurodes, jaanuar-oktoober

Eesti saematerjal rändab ka Austraaliasse ja Hiinasse

eksport 2017. aastal, mln eurodes

TOP 10 sihtriiki

männi saematerjal		kuuse saematerjal	
Rootsi	20,6	Holland	14,7
Läti	15,2	Austraalia	13,1
Austraalia	13,6	Hiina	10,8
Soome	8,4	Läti	9,6
Saksamaa	7,1	Suurbritannia	9,3
Jaapan	7,1	Poola	8,8
Prantsusmaa	7,0	Saksamaa	8,1
Korea Vabariik	5,9	Jaapan	5,6
Taani	4,4	Ameerika Ühendriigid	3,6
Suurbritannia	3,7	Küpros	3,1

267 miljoni euro eest imporditi Eestisse 2017. aastal saematerjali, ligi pool sellest - 108 mln euro eest - Venemaalt.

ALLIKAS: STATISTIKAAMET, EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIT

Seni toimunud ärimudelid enam ei tööta

SVEN MATS
Matek ASi tegevdirektor

Aasta 2018 oli Eesti puitmajatööstuse jaoks päris keeruline aasta.

Ühelt poolt kasvasid kiirel tempol peaaegu kõik tootmise sisendid, endiselt olid ebasobivalt madalal meie põhiliste ekspordipartnerite Norra ja Rootsi krooni kursid ning selle kõige juures kimbutab oskavate, kuigi viimasel aastal isegi oskamatu tööjõu puudumine. Sellest tulenevalt ei õnnestunud kõiki seatud kasvuesmärke täita ja tegelikult kahanes eksport nii Norra kui Rootsi suunal. On tore, et seda kompenseeris osaliselt Islandi ning osaliselt Eesti turg.

Atraktiivsuse säilitamiseks ja Eesti puitmajatööstuse mahtude tõstmiseks ei ole ilmselt palju muid teid, kui tugev töö enda toote arendamisel ning oma tegevuse efektiivsuse tõstmine läbi tehnoloogianvesteeringute. Väga selgelt on näha nii Mateki toote- ja kliendiportfellis kui üldiselt kogu Eesti puitmajatööstuse puhul, et seni hästi toimunud ärimudelid lihtsalt enam ei tööta.

Arvan, et ümarpuidu eksport ei peaks suures plaanis olema teema, mille üle uhkust võime tunda. Eesti fookus peaks olema suunatud väga selgelt puidu ressursi maksimaalsele väärimisele, seda siis nii läbi ehitustoodete ja mööblitööstuse kui ka puidukeemia. On äratulematu kurb, et EstFori projekt puhtalt suurte emotsioonide najal kõrge kaarega üldsuse poolt prügikasti visati. Paratamatult kaasneb ehitusmaterjaliks ning mööblilik vajaliku puidu tootmisega ka materjali, mida me täna suures osas lihtsalt välja veame või ahju ajame.

Timber.ee
Metsatehingud. Õigesti.

Garanteeritult parim hind selgub raieõiguse või metsakinnistu enampakkumisel!

Metsaomanikud on AS Timber enampakkumistelt saanud

10 000 000 €
raieõiguste müükide eest

5 000 000 €
metsakinnistute müükide eest

- 40% suurem tulu
- Läbipaistev ja selge oksjonikeskkond
- 200 metsandusettevõtte pakkumised ühest kohast
- Vastutus teostatavate tööde korrektsuse eest

TIMBER AS +372 666 5050 info@timber.ee TimberEE

1 Võta meiega ühendust.

2 Aitame dokumentide vormistamisega.

3 Enampakkumine www.timber.ee keskkonnas.

4 Raieõiguse müümine enampakkumisel

5 Kõrgeim hind. Raha kohe käes.

6 Raietööde algus.

7 Timber vastutab!

6 Pakkumisega tutvub 200 ostjat.

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärke.

Tootjate ettevõtmised avavad põllumeestele uusi võimalusi

Juba mitu aastat Balti riikides tegutsev Leedu ettevõtte Agropro laiendab käesoleval ajal oma tegevust – kõrgeima kvaliteediga toodete tootmisele kanepiseemnetest lisandub kanepi biomassi ümbertöötlemine. Muutusi dikteerisid muudatused turul ja ettevõtte uued aktsionärid – Kanada kompanii Aurora Cannabis, kes on kanepiäri alal maailmas suuruselt kolmas ärigrupp.

Sel aastal planeeritakse Kounase rajoonis (Leedus) paiknevasse ümbertöötlemisettevõttesse suuri investeeringuid kahes suunas: kanepiseemnete ümbertöötlemine ja biomassi valmistamine.

Uus töömudel talunikega

Äriühinguga Agropro lepingu sõlminud põllumehed võivad nüüdsest keskenduda vaid kanepi kasvatamisele ja jätta kõik saagi koristamisega seotud mured tellijale. „Kuna kanepiseemned on kõrgeima klassi toiduaine ehk teisisõnu super-toit, on nõuded selle kvaliteedile tõesti kõrged ja need kasvavad iga aastaga. Põllumehed on rohkem orienteeritud põllumajandustootmisele ja neil ei ole kvalitatiivsete parameetrite tõstmise võimalusi nii kiiresti, kui seda nõuab turg. Seetõttu kavatseme me nüüdsest hakata ise saaki koristama. Võtame endale ka kõik edasised saagi töötlemise toimingud – toodangu transportimise ümbertöötlemise kohta, selle kuivatamise ja puhastamise,” selgitab uut töökorda Agropro põllumajandusosakonna juht Modestas Paliulis.

Kuni praeguse ajani oli standardne tehnoloogia selline, et talunikud koristasid kanepiseemned ise ja oma kombainidega. Uue ärimudeli olemus on see, et kanepitaimed lõigatakse spetsiaalsete Agropro niidukitega. Ettevõtte osutab seda teenust kõikidele kasvatajatele tsentraliseeritult ja tasuta. Niidetud taimemass veetakse stationaarsesse tsehhi ja kuivatatakse. Tehases eraldatakse terad biomassist ja töödeldakse edasi eraldi.

Seega on talunike peamine töö kanepi külvamine ja kasvatamine, kuid neil ei ole tarvis vaevata pead saagi koristamise pärast. Paljundatava materjaliga varustab Agropro põllumehi samuti nagu siiani. Peamiseks kanepisordiks jääb ka edaspidi Soomes aretatud „Finola“, kuid sortide spektrit kavatsetakse laiendada uute perspektiivsete sortidega ja nende osa kogu külvipinnast oleks 15–20 protsenti.

Laieneb ka kasvatamise geograafia: peale Leedu, Läti ja Eesti hakatakse kanepit ümbertöötlemiseks kasvatama ka Poolas – juba sõlmitakse lepinguid Poola talunikega. Logistika korraldatakse selliselt, et vaatamata toorme transportimisele suhteliselt kaugelt, säilitab tootmine konkurentsivõime.

Kahjuks ei ole kanepikasvatusel Leedus samasuguseid võimalusi kui Lätis, Eestis või Poo-

» Kohaldame uut töömudelit talunikega – nüüdsest koristame kanepisaagi ise.

Äriühingu Agropro põllumajandusosakonna juht Modestas Paliulis

las, sest ökoloogilise kanepi kasvatajatele ei maksta toetust, aga eespool nimetatud riikides saavad kanepikasvatajad suhteliselt kaalukat toetust. „Vaatamata tänamatu olukorrale soovime töötada meie riigi talunikega, võib-olla isegi võtta enda kompenseerida osa saamatajäänud ökotootustest,” kinnitab Paliulis. Kanepi esmane ümbertöötlemine toimub Leedus, aga toodangu edasised perspektiivid sõltuvad juba seadusandlikust baasist.

2019. aastal ootab äriühingut Agropro suur väljakutse – uute seadmete paigaldamine ja käikuandmine, mille tarnimise küsimustes peetakse praegu

intensiivseid läbirääkimisi Austria, Saksa, Hollandi ja Inglise tootjatega. „Eksisteerib väga novaatorlikult töötavaid ettevõtteid, kes võivad komplekteerida meie soovidele vastava tootlik, kaasaegne ja kontrollib kõiki tootmisprotsesse täpselt,” sõnab Paliulis. Saagikoristustehnika, optilised separaatorid, kuivatid, puhastusseadmed – kõik need on investeerimisprojektides kavandatud.

Tehnoloogia täpne järgimine on väga tähtis

Rentaabluse tõstmise eesmärgil ergutatakse talunike saama võimalikult suure-

maid saake, kuigi mahepõllumajanduses on see üsna keeruline. Paliulise sõnul sõltub palju maaharija arvamusel. Küllaltki sageli mõeldakse, et kanep on justkui umbrohi ja võib kasvada kõikjal – liivas, metsaäärtes. See ei ole tõsi. Äriühingus Agropro töötavad agronoomiaspetsialistid vaatavad iga põllu enne külvi üle ja hindavad. Võetakse pinnaseproovid, uuritakse mulla struktuuri, määratakse toitainete kogus. Vaid seejärel võib otsustada, kas põld omab kanepi kasvatamiseks vajaliku potentsiaali.

Põllu valimise järel on järgmine samm tehnoloogiate täpne järgimine. Väga tähtis on õigeaegne külvamine ja piisavalt niiske muld. Mõnikord on parem külvi veidi viivitada, kuid oodata ära vajalik niiskust. Külvates kanepi kuiva mulda, võivad seemned idanemisega hilinea või lihtsalt ära kuivada. Mahepõllul hakkab sel juhul

TASUB TEADA

Aurora Cannabis ostis 2018. a septembris kaks Leedus tegutsevat äriühingut: Agropro ja Borela. Agropro on suurim ökoloogilise kiukanepi ja selle toodete kasvataja, ümbertöötaja ja tarnija Euroopas, aga Borela ökoloogilise kiukanepi seemnete, kanepivalgu, kanepijahu ja kanepiõli tootja.

Agropro kasvatab kiukanepit 1600 hektaril, mis võib anda üle 1 000 000 kg ökoloogilist kanepiseemet. Agropro olemasolevad lepingu ja tootmisvõimsused võimaldavad laiendada kasvupinda Leedus, Lätis, Eestis ja Poolas 3000 hektarini. Borela sai 2017. a BRC kvaliteedijuhtimise sertifikaadi, mis võimaldab äriühingul tarnida tooteid kaubanduskeskustele. Borela omab USDA Organicu ja teisi sertifikaate, mis annavad võimaluse müüa kõrgeima kvaliteediga tooteid suuritel turgudel.

Mõlemat äriühingut juhib ka edaspidi sama kogenud meeskond, aga uued aktsionärid hindavad nende ettevõtete ostu kui tähtsat sammu, mis aitab tugevdada positsiooni globaalsel turul.

võtma võimust umbrohi ja heast saagist ei maksa enam unistada.

„Igal aastal organiseerime talunikele seminare ja selgitame põhjalikult agrotehnikat. Oma teadmistepagasit jagame iga talunikuga, kes kavatseb tegeleda kiukanepi kasvatamisega. Ettevõtte agronoomid jälgivad ja hindavad pidevalt külve ja märgates probleeme, pakuvad talunikele nende kõrvaldamise lahendusi. Muidugi on meie nõuanded soovituslikku laadi, me ei saa talunikku sundida toimima just sedaviisi, kuid tavaliselt mõistavad kõik, et eesmärk on ühine – hea saak ja kasumi saamine”, selgitab Paliulis.

Võitlus umbrohuga, eriti orasheinaga, on pikaajaline strateegia. Heale kanepisaagile pannakse alus maa korraliku harimisega juba sügisel. Jättes põllud talveks harimata, luuakse tingimused mitmeaastaste umbrohtude levimiseks, eriti juhul, kui sügis on pikk ja soe, nagu oli eelmisel aastal. Samuti peab kasvatama vahekultuure, näiteks sinepit – see lämmatab umbrohtu ja lisaks rikastab roheväetisena mulda. Kevadel kultiveeritakse põlde enne kanepi külvamist veel kaks või kolm korda – kuna kanepiseemned külvatakse võrdlemisi hilja, on selleks piisavalt aega.

Eelnevatel aastatel kanepit kasvatanud talunikud juba teavad, et see on tugeva iseloomuga taim. Kõige tähtsam on valida sobiv mullastik ja see õigesti ette valmistada. Hiljem, kui tingimused on kanepile soodsad, lämmatavad taimed enamiku umbrohtudest, nende seas mõningal määral kasteheina. Maaharijad näevad ka ise, et pärast kanepit on põllul silmanähtavalt vähem umbrohtu.

Mulda rikastatakse orgaanikaga

Mahetaludele on väga aktuaalne ka see, et põllult ei eemaldataks kogu taimemassi, vaid suur osa jäetakse põllule ja viiakse mulda, millega rikastatakse mulla orgaanikat. Paljud talunikud kasvatavad kanepit väga hea viljavahelduskultuurina, kuna märkasid, et peale seda kasvavad taimed vajavad tunduvalt vähem maheväetist.

Saagi koristamisel lõigatakse ära vaid osa varrest, aga kogu ülejäänud taimemass jääb põllule. Põllule jäänud kõrretüükad ei põhjusta muret – talunikud on ise leiutanud väga palju viise nende koristamiseks. Üks variantidest – lasta põld sügisel üle ketaskoorijaga ja jätta taimejäänused kuni kevadeni mineraliseeruma. Teine viis – jätta kõrretüükad talveks põllule, aga kevadel sõita üle mingi agregaadiga (näiteks kaarutajaga) ja varretüükad lihtsalt murda ja peenestada: peale talve on need palju hapramad kui sügisel. Või sõita kevadel üle ketasrandaaliga ja viia samaga taimejäänused mulda. Seda tehnoloogiat kasutades soovitatakse põldu pritsida taimejäänuste mineraliseerumist kiirendavate toodetega ja saada sel viisil veel suuremat kasu mulla kvaliteedile.

„Talunikel on omad tehnoloogiad. Meie käsutuses on ka see informatsioon ja jagame seda uute kasvatajatega. Põllule jäänud taimemassi käitlemine ei ole tõesti probleem, seda enam, et meie poolt väljavalitud kanepisortide kõrgus ei üle-

„Eelnevatel aastatel kanepit kasvatatud talunikud juba teavad, et see on tugeva iseloomuga taim. Kõige tähtsam on valida sobiv mullastik ja see õigesti ette valmistada. Hiljem, kui tingimused on kanepile soodsad, lämmatavad taimed enamiku umbrohtudest, sealhulgas mõningal määral kasteheina. Maaharijad näevad ka ise, et pärast kanepit on põllul silmanähtavalt vähem umbrohtu.

ta 2–2,5 meetrit, see ei ole tõesti pikavarreline kiukanep,” kinnitab Paliulis.

Heade tulemuste eest maks-takse lisatasu

Baassaaki arvutatakse seemne (kanepiterad) alusel ja see on

500 kg/ha. Õige agrotehnika rakendamisel ei teki põllumeestel sellise saagi saamiseks suuri probleeme. Kui talunik suudab kasvatada suurema saagi kui lepingus sätestatud minimaalne saak, saab ta lisatasu – kohaldatakse premeerimissüsteemi.

Muidugi esineb selliseid olukordi nagu äärmuslikud loodustingimused, mille vastu põllumehed on jõuetud. Viimased kaks aastat olid tõesti tänamatud: 2017. a vihmane sügis takistas saagikoristust, aga 2018. aastal piinas põud taimi juba külvamise ajal ja ka hiljem andis niiskusepuudus ennast tunda pea kogu vegetatsiooniperioodi kestel. Õnneks sai kanep öitsemise ajal vihma, seetõttu õigel ajal külvatud põllud jõudsid idaneda ja saanud öitsemise ajal vihma, andsid üsna hea seemnesaagi. „Praegusel ajal peame kõnelusi ka külvide kindlustamise võimaluse üle. Suurimad riskid on rahe, kevadine põud

ja sügisene vihm, mis takistab põllule sõitmist ja saagikoristust,” ütles Paliulis.

Tehase tegevuse optimeerimise eesmärgil kavatseme koostada toorme tarnimise graafiku – sarnaselt töötavad suhkrurüüpi ümbertöötlemise tehased. Erineval ajal saagiküpsuse saavutavad kanepisordid valitakse nii, et nende vegetatsiooniperiood kehtaks 100–140 päeva, seetõttu võib luua saagikoristuse ja tehasesse vedamise konveieri. Kanepi koristamise võimalik aeg on 15. septembrist 15. novembrini. Kanepiterade koristamise optimaalne aeg on siis, kui õisikus on valminud teri 70–90 protsenti. „Kõikidel juhtudel peetakse iga taluniku nõu ja kooskõlastatakse tingimused nii, et saagi liiga varane või hiline koristamine ei tekitaks kasvatajale kahjusid,” kinnitavad Agropro juhid.

Talunikud võivad jälgida saagikoristusprotsessi, neile

on lahti ukсед ka tootmistehhidesse – kasvatavad või nende esindajad võivad osaleda kuivatamise ja puhastamise protsessi ajal. Nii saagi koristamise kui ka puhastamise ja kuivatamise ajal võetakse proovid, näidised plommitakse ja säilitatakse kuni lõpliku arveldamiseni kasvatajatega, et mistahes vaidluste tekkimisel võiks tugineda faktidele. „Kui taluniku kasvatatud tooret töödeldakse on tal mistahes ajal võimalus tulla tehasesse. Alati võime istuda ühise laua taha, rääkida ja diskuteerida. Garanteerime, et talunikud saavad parima hinna, mida selles äris saab pakkuda,” väidab Agropro meeskond, kes on valmis ära kuulama iga praeguse ja tulevase kanepikasvataja ja vastama teda huvitavatele küsimustele. Vajaduse korral võivad Agropro spetsialistid sõita talu kohale ja anda põhjaliku teavet kanepi kasvatamise perspektiivide kohta.

Keeruline aasta metsamajandajale

Aasta 2017 oli ilmastikumõjust tingitud tooraine raske kättesaadavuse tõttu keeruline aasta puidutööstusele. Siiski suudeti kasvatada käivet ja kasumit.

EVELIN SÜLD
metsamajandusuudised.ee toimetaja

Suurte sadude tõttu augustist detsembrini olid metsad liiga märjad, et seal majandada. Metsavarundajatel oli raske raietöid läbi viia ja lepingutes võetud kohustusi täita. Nii nappis mõneski puidutööstuses tooret. Vaatamata sellele, võrreldes varasemate aastatega, puidutööstuse käive ja eksport kasvas ning 2017. aasta kogutulemus tuli metsasektorile hea.

Mõningase tagasivaate 2017. aasta puidutööstuse käekäigust annab selle aasta jaanuaris avaldatud Keskkonnaagentuuri aastaraamat "Mets 2017". Toome teieni olulisemad statistilised näitajad.

1. Töötleva tööstuse käekäik paranes. Tootmine suurenes peaaegu kõigis tööstusharudes. Suurima panuse kasvu andis taas puidutööstus. Aheldatud hindades kasvas puidusektoris puidutöötlemine ja puittoodete tootmine 5,9%, vähenesid aga 12,6% paberi ja pabertoodete tootmine ning 2,7% mööblitootmine. Puidu-, paberi- ja mööblitööstus moodustas töötleva tööstuse 3,2 miljardi eurosest kogumahust 25,7% ning kogu lisandväärtusest 4,0%. Metsamajandus moodustas kogu lisandväärtusest 1,3% ehk 268,3 miljonit eurot.

2. Kaubavahetus rekordtasemel. Nii import kui ka kaubavahetuse käive tõusid 9%, kaubade eksport tõusis vaid natuke vähem – 8%. Väliskaubanduse bilanss on aga endiselt puudujäägis – uus rekordase on 1,6

miljardit eurot. Suurima väliskaubanduse bilansi ülejäägiga – 0,9 miljardit eurot – kaubeldi puidu ja puittoodetega, samuti mitmesuguste tööstustoodetega nagu mööbel, padjad, tekid ja puitmajad.

3. Puidutööstus on üks suuremaid tööstusharusid. Puidutöötlemise ja puittoodete tootmisega tegeleb 1100 ettevõtet, kus on hõivatud 17 000 inimest. Sektori suuremad ettevõtted omavad kaasaegset tehnoloogiat ning on hea konkurentsivõimega nii kodu- kui ka välisurgudel. Viimased viis aastat on puidutööstus näidanud stabiilset kasvu. Kiire kasv leidis aset nii ekspordis kui ka koduturul.

4. Puidutööstuse konkurentsivõime majanduse jaoks oluline. Kodumaist ressursi väärindava sektorina jäetakse ekspordist tekkinud lisandväärtus suuresti Eestisse. Tähtsust suurendab asjaolu, et puidutööstus mõjutab positiivselt ka teisi sektoreid – metallitööstust, metsatööstust, logistikat. Samuti ollakse oluline tööstus.

5. Üle 60 paberi- ja tselluloositootja annavad tööd 1400 inimesele. Sektori peamised tegijad on

kaks ettevõtet: puitmassi tootja AS Estonian Cell ning tselluloosi ja paberi valmistaja Horizon Tselluloosi ja Paberi AS. Kokku annavad nad üle kahe kolmandiku sektori müügitulust. Koduturu osa on paberitööstuses aasta-aastalt vähenenud, sektori toodangust üle 80% läheb ekspordiks.

6. Eksport oluline. Kiiret kasvu näitasid nii puidutööstuse eksport kui ka koduturg. Eksport tõusis 2017. aastal võrreldes aastaga 14,0% – 1,21 miljardilt eurolt 1,38 miljardile. Kui võtta arvesse ka mööblitööstust ja puitmajade tootmist, oli suurenemine 11,8% – 1,68 miljardilt eurolt 1,89 miljardile.

Puidu ja puittoodete ekspordi osakaal koguekspordist oli kümneaastase vaheaja järel juba teist aastat üle 10% – 2017. aastal 10,7%, 2016. aastal 10,2%. Põhilised eksporditartiklid olid ehitusdetailid (294,4 mln eurot), saematerjal (296,5 mln eurot), küttepuit (209,4 mln eurot) ja töötlemata puit (129,0 mln eurot).

Saematerjali ja küttepuidu eksport kasvas jõudsalt – vastavalt 22,5% ja 18,0%. Kaubajao "küttepuit" koosneb klassikalise küttepuidu, mille eksport moodustab sellest napilt alla 10%. Suurima osakaaluga on puidugraanulid, mille eks-

port moodustab kogu küttepuidu ekspordist 76%.

7. Ekspordi struktuur muutub. Statistika näitab muutust palgilt ja toorpuidult suurema väärtusega toodete poole.

8. Põhjamaad suurimad sihtriigid. Enim puitu ja puittooteid – 15,6% – eksporditi Rootsi, järgnesid Taani 10,9 ja Soome 10,8 protsendiga. Jätkuvalt on väikese mahuga Ida-Euroopa riigid.

9. Puitmööbli eksport tagasi rekordtasemel. Pärast aastast langust tõusis puitmööbli eksport 254,2 miljonile eurole ehk 2015. aastal rekordtasemele. Kogu puidu ja puittoodete ekspordist andis see märkimisväärselt 15,6%. 30% ekspordist läheb Soome, põhjamaadesse eksporditakse kokku üle 2/3, mistõttu sõltutakse tihedalt nende riikide arengust.

10. Puitmajade eksport suureneb järjepidevalt. Maht ulatus taas üle 300 miljoni euro, olles mullu 318,6 miljonit eurot. Endiselt on kõrge – 17% – ka osakaal kogu puidu ja puittoodete sektoris. 2/3 ekspordist läks Norrasse, Saksamaale ja Rootsi.

11. Pabertoodete eksport kasvas. Võrreldes aasta varasema 335,3 miljoni euroga oli kasv 2,8% – 344,7 miljonile eurole. Olulise osa – 21,2% ekspordist andis endiselt Estonian Celli haavapuitmassi tehas Kundas.

12. Metsamaterjali hind kasvas. Esimesel poolaastal müüdi kokku 1,81 miljonit kuupmeetrit metsamaterjali ja 100 000 kuupmeetrit hakkpuitu, teisel poolaastal olid kogused vastavalt 1,78 miljonit ja 95 000 kuupmeetrit. Metsamaterjali kuupmeetri keskmine hind oli mullu 45,97 eurot ja hakkpuidu oma 28,02 eurot. Aasta varem olid hinnad vastavalt 44,1 ja 28,2 eurot. Palgid andsid müügist 48%, küttepuiduna 15% ning hakkpuiduna 5% kogu puidutoodangust.

13. Küttepuidu keskmine hind langes aastaga 0,8%. Ainuke kaubagrupp, mille mahutu õnnestus varasema aastaga võrreldes kasvatada, oli hakkpuit. Pikki aastaid väldanud hinnalangus pöördus lõpuks tõusule ning taastuenergia tootmiseks vajaliku biomassi nõudlus kasvas aasta lõpus tuntuvalt. Hakkpuidu keskmine hind langes aastaga 0,7%.

Renlog

OSTAME
kasvava metsa raieõigust
metsakinnistuid
virnastatud võsa ja raiejäätmeid (Mandri-Eestis)
kasvatat võsa

PAKUME
puidu hakkimise teenust
põldude ja kraavide puhastamine giljotiiniga

Renlog Eesti OÜ
tel 517 4303
Argo Teral, ostujuht
argo@renlog.ee
www.renlog.ee

WWW.VINTS.EE

MOBIILSED VINTSID JA LISAVARUSTUS
Tel 50 83 731, 53 33 0641

Noore metsa hooldamiseks makstakse toetust

Metsaomanikul tasub just praegu noore metsa hooldamist planeerima hakata ja toetusvõimalust kasutada.

Praegu on kõige olulisema metsatöö ehk noore metsa hooldamiseks aeg väga soodne, seda heade puiduhindade ja veel olemasolevate toetusvõimaluste tõttu. Kui tavaliselt tähendab noore metsa hooldamine metsaomaniku jaoks peamiselt kulusid, siis praeguste heade kütte- ja paberipuidu hindade juures on võimalik raieist mõningat tulu teenida juba 20–30aastase metsa hooldamisel. Samuti tasub ära kasutada võimalus kuni 30aastase metsa hooldamiseks toetust küsida, sest tänased maaelu arengukavas kokku lepitud toetusmeetmed lõpevad 2020. aastaks. Kas ja kui palju järgmisel perioodil Euroopa Liidu vahenditest metsakasvatust toetatakse, ei tea praegu veel keegi.

Kui sooviks selle töö ette võtta, kuid ajast ja teadmistest jääb puudu, tasub pöörduda kohaliku metsaühistusse. Tavaliselt mittetulundusühingute-na tegutsevates metsaomanike ühendustes on olemas metsatööde planeerimiseks ja tegemiseks vajalikud teadmised ja kontaktid, samuti on ühistutes olemas kogu metsatoetuste taotle-

▲ **Praegu on noore metsa hooldamiseks aeg väga soodne, seda heade puiduhindade ja veel olemasolevate toetusvõimaluste tõttu.** FOTO: MEELIKA SANDER-SÕRMUS

mist puudutav informatsioon. Metsaomanik saab ühistust vajaliku info ja juhiseid oma metsa eest hoolitsemiseks. Kui aga endal ei ole soovi oma metsaga tegeleda, korraldavad metsaühistu spetsialistid kõik vajalikud tööd metsaomaniku jaoks ise ära. Täna on metsaühistutega liitunud juba üle 13 tuhande metsaomaniku.

Toetusvoor veebruaris

Metsahoolduseks saab toetust küsida juba 5.–25. veebruaril. Valgustus- ja harvendusraiete tegemiseks kuni 30aastases metsas on toetuseelarves kokku 1,5 miljonit eurot. Toetusmäär on 159 eurot hektari kohta ning varasemad aastad on näidanud, et kõik nõuetekohased hooldusraie toetuse taotlused saavad ka rahastatud.

Taotlus tuleks Erametsakeskusele esitada metsaühistu kaudu või läbi e-PRIA, töödega võib alustada juba järgmisel päeval pärast taotluse esitamist.

Lisaks hooldusraietele saab veebruaris toimivas metsameetme taotlusvoorus toetust küsida kasvavate puude laasimiseks, ulukikahjustuste ennetamiseks, tormi või tulekahju tagajärjel hukkunud metsa taastamiseks ning männikarsaka või juurepessu vastase tõrjevahendi soetamiseks. Metsaühistud saavad taotleda toetust ka metsaseadmete ja tarvikute soetamiseks ning metsatulekahju ennetamiseks.

Täpsem info toetuse taotlemise tingimuste ja metsaühistute kohta erametsaportaalist www.eramets.ee.

METSAMAJANDUSUUDISED.EE

Roheline tuli uuele arengukavale

Valitsus kiitis 10. jaanuaril heaks keskkonnaminister Siim Kiisleri ettepaneku metsanduse uue arengukava aastateks 2021–2030 (MAK2030) koostamiseks.

Ministri esitatud ettepaneku sõnastati metsanduse pikaajaline visioon, seati arengukava koostamisele ühised eesmärgid ja nimetati metsanduse peamised probleemid, millele arengukavaga asutakse lahendusi otsima.

“Järgmise kümnendi metsanduse arengukava koostamiseks alustasime tööd juba enam kui aasta eest, mil kogunes keskkonnaministri metsandusnõukogu, kes andis soovitusi nii MAK2030 ettepaneku ettevalmistamise protsessiks kui ka töörühma liikmete valikuks,” kirjeldas minister Siim Kiisler arengukava tööprotsessi algust.

Probleemid kaardistatud

Töörühma enam kui pooleaastase tegevuse tulemusel kaardistati probleemid, millele arengukavas hakatakse koostöös teadlaste ja valdkonna spetsialistidega lahendusi otsima. “Tänu avalikkuse kaasamisele said murekohtade kirjeldamisel sõna sekka öelda lisaks töörühma liikmetele ka kõik teised huvilised, mistõttu usun, et valitsusele esitatud ettepanekus peegeldati väga mitmekülselt avalikkuse nägemust meie metsanduses lahendamist va-

javatest probleemidest,” ütles Kiisler ning lisas, et see on väga heaks sisendiks, kust arengukava koostamisega alustada.”

Arvestatakse pikema ajaga

MAK2030 algatamise ettevalmistamise töörühmas lepitati kokku ka see, et metsanduse suunamisel tuleb arvesse võtta palju pikemat perioodi, kui arengukava kehtivuseks ette nähtud kümme aastat. Koos sõnastati ka metsanduse arengukava üldeesmärgid. Lisaks on ettepanekus kirjeldatud seoseid teiste arengudokumentidega ning on esitatud arengukava koostamise ja kaasamise ajakava.

Metsanduse arengukavas määratakse metsanduse arengu eesmärgid ning kirjeldatakse, kuidas neid saavutada. MAK2030 ülesanne on saavutada ühiskondlik kokkulepe metsade jätkusuutliku majandamise suunamiseks, arvestades nii sotsiaalseid, majanduslikke, keskkonnakaitselisi kui ka kultuurilisi aspekte.

Arengukava eelnõu kiidab heaks valitsus, kes saadab selle hiljemalt aastal 2020. riigikogule kinnitamiseks.

Lisainfot MAK2030 algatamise senise ettevalmistava protsessi, kaardistatud probleemide, alusuuringu, töörühma koostumise jm kohta saab keskkonnaministeeriumi kodulehelt.

METSAMAJANDUSUUDISED.EE

WWW.MAA.EE

OSTAME:

- metsakinnistuid
- kasvava metsa raieõigust
- põllumaad koos metsaga

PAKUME:

- personaalset lähenemist igale metsaomanikule
- konkurentsivõimelist hinda metsa- ja põllumaa eest
- metsamajandamiskavade koostamise teenust

FOREST RESERVES OÜ

Sinu usaldusväärne abimees metsa majandamisel
Tel 515 6858 | info@forestreserves.ee

Kas varsti lendavad meie metsade

Luuu metsanduskooli metsuri eriala õpilased soovivad välja töötada uuenduslikke erialaseid lahendusi: tarkvara droonile ja Android-seadmele, mis teostab metsamõõtmist täpsemalt ja väiksema ajakuluga.

EVELIN SÜLD
metsamajandusuudised.ee toimetaja

Praegu peab metsa mõõtmiseks kasutama erinevaid tööriistu, mida on ebamugav kaasas kanda. Samsung Digi Pass programmis võistlevasse meeskonda "Flying Forest" kuuluvad Romert Rehe, Mihkel Märtin ja Silver Pärn soovivad tehnoloogia abil selle mure ära lahendada.

"Kui praegu metsamees ei näe, mis toimub puude ladvas, siis drooni abil saab näiteks märgata mõnda olulist seenhaigust. Samuti on raske teostada mõõtmisi, kui on tihe alusmets. Tarkvara suudab mõõta puu kõverusi, mida praegu turul keegi veel edukalt teha ei suuda," kirjeldas meeskonna juht Pärn võistlusideed.

Rohkem väiksema ajakuluga

Pärn arvab, et digitehnoloogia mõjutab oluliselt ka metsuri erialal töötamist ning tuleviku karjäärivõimalusi. "Infotehnoloogia teeb metsanduses kindlasti töö tegemist lihtsamaks ja kiiremaks. Informatsiooni hankimine muutub olulisel määral, digilahendustega on oluline kaasas käia," selgitas ta koolitusprogrammis osalemise põhjust.

Silver Pärn selgitab, et idee teha projekt

"Flying Forest" sündis soovist teha vähema ajaga enam. "Idee tuli sellest, et soovisin metsade mõõtmist ja hindamist teha väiksema ajakuluga. Leidsin, et kõige mõistlikum oleks seda teha drooni abiga. Drooniga saab läbida suuri vahemaid väiksema ajakuluga, kui seda jala tehes. Kuna Luua Metsanduskooli infotahvliel oli teade, et on võimalus osaleda Samsungi Digipassil, siis otsustasime sinna oma ideega minna. Sealt tulnud info oli väga positiivne, mis andis veel hoogu juurde tegeleda antud projektiga," selgitas Pärn.

RMK näeb noorte algatuses potentsiaali

Projektimeeskond käis ka kohtumas Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK), neid võõrustas metsamajanduse spetsialist Mikk Männiste, kelle kinnitusele on RMKs juba praegu digilahendused lahutamatu osa tööprotsessist.

RMK näeb noorte projektil ja igasugustes IKT-lahendustes perspektiivi, eriti kui uued lahendused võimaldavad tööd efektiivsemalt teha ning metsa kohta andmeid kiiremini ning täpsemalt koguda.

"Tehnoloogia on arenenud nii kaugemale, et projekt tundub realselt teostatav. Kõik la-

▲ Romert Rehe ja Silver Pärn drooni lennutamas. FOTO: LUUA METSANDUSKOO

Vermeer
Baltic

TUHA 3, EE11415, TALLINN, ESTONIA
+372 6 979 398 | VERMEERBALTIC.EU

Vermeer, the Vermeer logo and Equipped to Do More are trademarks of Vermeer Manufacturing Company in the U.S. and/or other countries. © 2016 Vermeer Corporation. All Rights Reserved.

EQUIPPED TO DO MORE.

VESTMAN METS

AS Vestman Mets on metsahaldusteenust pakkuv ettevõte, mis kuulub Vestman Grupi ettevõtete sõbralikku perre (www.vestman.ee). Vestman Mets haldab ligi 830 maaüksust kokku ca 22 000 hektaril.

Otsime aktsiaseltsile

juhatuse liiget/juhatajat

Tööülesanded:

- strateegiline planeerimine
- metsade majandamise organiseerimine
- metsakasvatuse väljaarendamine
- haldusteenuse väljaarendamine vabale turule
- töötajate motiveerimine ja nende arengu suunamine
- eelarve koostamine ja selle täitmise tagamine.

Ootused kandidaadile:

- metsanduslik eriharidus
- töökogemus metsade haldamise korraldamisel
- tegevusvaldkonna õigusaktide tundmine
- kohusetunne, otsustus- ja vastutusvõime, sealhulgas suutlikkus iseseisvalt otsustada oma ametikoha pädevuse piires
- võime näha ette otsuste tagajärgi ja vastutada nende eest
- meeskonna motiveerimise ja juhtimise tahe ning oskus.

Kasuks tuleb:

- kogemus metsahaldustarkvaradega
- huvi tuua metsa innovatsiooni.

Omalt poolt pakume:

- konkurentsivõimelist palka
- osalust ettevõttes vastavalt optsiooni tingimustele
- ametiautot
- arengut soodustavat keskkonda.

Kandideerimiseks esitada **1. veebruariks**
CV ja motivatsioonikiri e-aadressil personal@vestman.ee.
Lisainformatsioon telefonil 505 6231

kohal droonid?

MIS ON MIS Samsung Digi Pass

Digipädevusi edendav koolitusprogramm. **Hõlmab** üle Eesti kümneid kutsekooliõpilaste meeskondi.

Võisteldakse mentorite abiga digiideede prototüüpimises.

Aitab osalejatel omandada digivaldkonna ettevõtluses olulisi oskusi, mis aitavad noori tuleviku karjäärivalikutes. Programmi ajal saavad noored osa mitmekülgsest koolitusprogrammist ja teevad koostööd mentoritega noorte poolt välja pakutud ideelahenduste arendamiseks.

Võitja selgub veebruaris 2019.

hendused on head, mis teevad metsanduslike andmete n-ö kojutoomise efektiivsemaks. Eriti hea on, kui elektroonilisi mõtseadmeid kasutades suudetakse ka andmete täpsus paremaks teha,” kommenteeris Männiste õpilaste metsamõõtmise digiideed.

RMK ei ole kasutanud veel droone metsamõõtmisel nagu Flying Forest seda plaanib. “Droone on kasutatud metsauuenduse ning tormikahjude hindamiseks ning alast visuaalse pildi saamiseks, näiteks soode taastamise projektides. Lisaks on püütud hinnata suurulukite arvukust,” lisas RMK metsanduse spetsialist.

Mikk Männiste töö välja need abivahendid, mida RMK kasutab, et saada metsast üldpilti. “Kaugseirest kogutava info kasutamine on RMK metsakorraldajatele igapäevane, kuid seda infot kasutatakse abivahendina. Kokkuvõtvalt võib öelda, et kasutatakse maa-ameti lendude andmeid – ortofotod ja lidariandmed. Lisaks kasutatakse ka tasuta kättesaadavaid satelliitandmeid.

Täpsemalt kasutatakse järgmisi kaugseire andmeid: nähtava spektri ortofotod; infrapunase spektri (metsanduslikud) ortofotod; lidarandmetest tuletatud metsa kõrgus ja tagavara arvandmetena, neist omakorda on arvutatud ristlõikepindala ja täius; lidarandmetest toodetud metsa kõrguse ja tagavara kaart ja satelliitandmetest tuletatud metsade liigiline koosseis arvandmete ja kaardina,” loetles Männiste.

Nagu juba välja toodud, kasutatakse kõiki neid andmeid abivahenditena metsade eraviisiliseks maapealseks inventeerimiseks. Kaugseire andmete põhjal metsavarudest üldistusi ja arvutusi ei tehta.

“Hetkel meil koostöökokkulepet “Flying Forest” meeskonnaga ei ole, aga kui tullakse konkreetsete ettepanekutega või abipalvega, siis ikka aitame võimaluste piires. Eestvedajad on entusiastlikud ja tunnevad metsanduse vajadusi ja võimalusi juba päris hästi. Kindlasti võimaldab projekt neil saada targemaks kaugseire vallas,” lisas Mikk Männiste.

Vajab spetsiaalset drooni ja tarkvara

“Flying Forest” projekti abil plaanib meeskond drooniga metsa mõõtmisel kasutada erinevaid sensoreid, mis aitaks tuvastada metsa tunnused. Silver Pärna sõnul soovivad nad, et lõpuks saab tulemusi kasutada metsaomanik ja metsandusettevõtjad. “Tulemuste pealt näeks ära, kui suur on metsa tagavara, millised on puuliigid, milline on täius. Samuti plaanime seda, et droon suudaks ära mõõta puu kõverused. Kui droon suudab mõõta puu kuju ja kõverusi, siis saab metsa olemusest parema ülevaate. Plaan on valmis saada selline rakendus, mida saab kasutada nutitelefoni või tahvlis,” ütles Pärn ja töö näiteks, et nii

saaks uue lahenduse abil kinnitada mõõtmistoimingud ja saata edasi faile infosüsteemi. “Vajaduse korral saaks teha korrekture arvutis, kui seda peaks vaja minema. Projekti rakendamist abistaks kindlasti tehnoloogia areng erinevate kaardistamissensorite poole pealt.”

Projekti eesmärk on välja töötada seade ja tarkvararakendus. Rakendus oleks Androidi baasil ja seade oleks spetsiaalselt tehtud droon, kus on vajalikud sensorid peal. “Sellist mõõtmist pole võimalik teha n-ö igamehe drooniga nagu seda on Mavic 2 pro ja Phantom,” tõdeb Flying Forest projektijuht.

Valmis viie aastaga

“Flying Forest” meeskond juba teab, et selle tarkvara müümine võib osutuda üheks keeruliseks protsessiks. Samas on nad kindlad, et turgu sellisel tootel oleks. “Hinda me veel ei oska öelda, kui palju see kasutajale maksab, kuid kõige odavam see ei saa olema,” lausub Pärn.

Projekti meeskond arvab, et täiusliku tulemuseni ja projekti müügikõlblikuks saamiseni võib jõuda juba lähima viie aasta jooksul. Projekt nõuab koolinoortelt muidugi palju aega ja pühendumist. Silver Pärn sõnas, et nad on selleks valmis ja annavad endast parima, et projekt kiiremini valmiks.

Kahjuks tõdes ta veel, et lisaks ajale on neil veel puudu ka inimressursist, kes aitaks tehnilise poole pealt. “Projekti kiiremaks valmimiseks on igati teretulnud IT-arendajate, programmeerijate ja investorite, kes sooviksid projekti panustada, abikäed. Oma mõtetest ja abist võib teada anda e-postiga: silver.parn@luua.ee või telefonitsi 5301 3824,” ütles Pärn lõpetuseks.

Puidukuivatuskamber 1306 PRO-

- Kõige efektiivsem ja kulusid kontrolli all hoidev kuivatus protsess kõigile puidu liikidele ja kvaliteedi nõuetele.

Üle 200 paigalduse - suur hulk rahulolevaid kliente!

- 1306 PRO puidukuivati vähendab soojusenergia tarbimist 25% ja isegi rohkem, ilma mingite piiranguteta kuivatuse protsessile.

Sinu kontakt:

A.M.A Systems OÜ
Aare Randpere+372 5078306
aare.randper@gmail.com

MÜHLBOCK
DRYING-TECHNOLOGY

www.mehka.ee

MEHKA

Juba 25 aastat teiega!

Müük ja hooldus

TALLINN
Peterburi tee 34
tel 655 7177

VÕRU
Vabaduse 4b
tel 782 8250

VÕRU
Pikk 17b
tel 782 8256

VALGA
Pikk 4
tel 767 9180

OTEPÄÄ
Valga põik 3
tel 766 1890

TARTU
Turu 34
tel 733 3095

CFMOTO
Estonia

ERITI MAGUS PAKKUMINE

CF520-L

CFMOTO ATV

HIND 5090 €

Kuidas investeerida puidusektori aktsiatesse?

Puiduhinnad võivad tänavu uuesti tõusma hakata ning see seab soosingusse mitmed sektoriga seotud aktsiad.

▲ Enviva omab seitset tehist, mis asuvad Ameerika Ühendriikide kaguosas. FOTO: ENVIVA PARTNERS

MAIT KRAUN
kaasautor

Puiduhinnad on pärast ülemaailmselt finantskriisi olnud tõusutrendis. Eriti kuum oli turg 2017. aasta teises pooles ja 2018. aasta alguses. Mitmed suured puidusektori kinnisvarafondid nagu Weyerhaeuser, Rayonier ja PotlatchDeltic kallinesid börsil selle aja jooksul enam kui 20 protsenti.

Puiduhinnad on USAs aga viimastel kuudel taandunud, sest investorid kardavad, et eluasemeturg on jähnenemas. Selle tõttu on mitmed suured puidusektori fondid (REITs) odavnenud tippudest enam kui 20 protsenti. See 2018. aastal toimunud müügilaine oli investorite jaoks valuline, aga aktsiate hinnatasemed seeläbi tunduvalt atraktiivsemaks.

See tähendab, et investorite jaoks võiksid puidusektori aktsiad olla 2019. aastal hea panus. Eriti nendele, kes soovivad passiivset sissetulekut, sest sektori aktsiad pakuvad ka küllaltki atraktiivset dividenditootlust.

Kolm võimalust

Laias laastus on puidusektoris investeerimiseks kolm võimalust, kirjutab investeerimisfirma Zachs. Esiteks on võimalik investeerida puidusektori börsil kaubeldavatesse fondidesse. Teine võimalus on panustada metsanduse kinnisvara investeerimisfondidesse (REIT) ning kolmas võimalus on panustada puidutööstusega seotud üksikaktsiatele.

Puidusektori börsil kaubeldavad fondid ostavad erinevaid puidutööstusega seotud aktsiaid. Erinevate aktsiate ost-

TASUB TEADA 11 puidutööstuse aktsiat

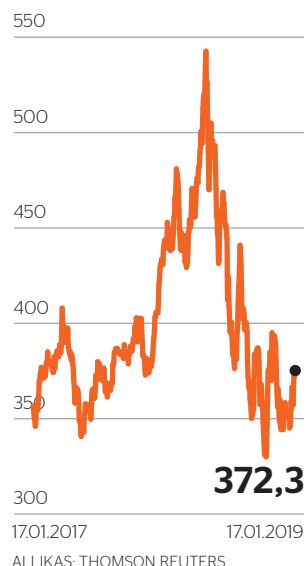
hind dollarites ja dividenditootlus

Enviva Partners LP	29,56	8,59%
CatchMark Timber Trust	8,26	6,54%
Norbord Inc	27,99	6,46%
Pope Resources	69,5	5,76%
Weyerhaeuser	24,08	5,65%
Marco Corp	32,44	1,48%
Boise Cascade Company	25,31	1,42%
Universal Forest Products	28,64	1,26%
American Woodmark Corp	67,85	0%
Deltic Timber	93,28	0%
Koppers Holdings	20,68	0%

ALLIKAS: DIVIDEND.COM

VÕRDLUS Puit taas kallinemas

1000 board feeti hind dollarites.
Board foot = 2,35 liitrit

ALLIKAS: THOMSON REUTERS

mine ja globaalne lähenemine võimaldavad riske hajutada. Kui näiteks ühe riigi puidutööstus langeb, siis võivad teiste riikide firmad ETFi väärtust toetada.

Puidutööstuse kinnisvara investeerimisfondid (REIT) keskenduvad reeglina kolmele tööstusele – kinnisvarale, palgitööstusele ja puidutöötlemisele. Kinnisvarale keskendunud fondid ostavad metsamaad ja müüvad seda kasumiga. Puidu tootmisele keskenduvad fondid tegelevad raiega ning müüvad seda teistele firmadele edasi. Selline spetsialiseerumine tähendab, et majanduse aeglustumine mõjutab neid rohkem.

Puidutööstuses on võimalik osta ka aktsiaid, mis spetsialiseeruvad teatud segmentidele. Mõned tegelevad nii raie kui ka puidu töötlemisega. Kasumit teenitakse ka kõrvalproduktide, näiteks hakkepuidu ja puukoore müümisega. Nii USAs kui ka Kanadas on mitmeid ettevõtteid, mida saab börsilt osta.

PANE TÄHELE Kolm huvitavat investeerimissoovitust

Puidutööstuse kinnisvarafondid, millesse investeerimist tasub kaaluda.

1. Weyerhaeuser: Põhja-Ameerika suurim metsaomanik

Weyerhaeuser on Põhja-Ameerika suurim metsa eraomanik – kokku on fondil üle viie miljoni hektari metsa. Lisaks sellele on firmal ka puidutoodete töötlemise tehas, kus kulud on tööstuse ühed madalamad. Need ärid võimaldavad ettevõtet maksimeerida metsadest saadavat tulu. Viimasest tipust on aktsia kukkunud 35% ning dividenditootlus ulatub juba 5,5%-ni.

Tõsi, puiduhinnad on USAs viimastel kuudel märkimisväärselt langenud, aga mitmete ekspertide sõnul peaks hinnad praeguse taseme juures stabiliseeruma ja järgnevatel aastatel ka kallinema. Põhjus peitub selles, et nõudlus puidu järele kasvab kiiremini kui tootmine. Tootjad peavad toime tulema ka metsatulekahjude, haiguste ja teiste probleemidega. See aitab Weyerhaeuseril ka edaspidi tugevat kasumit teenida, mis annaks aluse tulevikus jätkusuutlikult dividendi tõsta. Võimalik, et ettevõtte ostab ka oma aktsiaid tagasi.

2. PotlatchDeltic: uue ühisfirma potentsiaal on hea

2018. aasta alguses liitusid puidufirmad Potlatch ja Deltic Timber ning koos loodi ettevõtte nimiga PotlatchDeltic. Ühisettevõtte omanduses on üle 800 000 hektari metsamaad ning mitmed puidutöötlemise tehased. Ettevõtte loodab, et kahe firma liitumine aitab neil säästa iga-aastaselt enam kui 50 miljo-

nit dollarit, sest mahu kasv annab kulude osas eelise. Pärast tehingu sõlmimist hakkas aktsiate hind tõusma, aga koos puiduhindade langusega hakkas odavnema ka PotlatchDelticu aktsia. 2018. aasta tippudest on tänaseks taandunud umbes 35%. Järsu languse põhjustas vähemalt osaliselt see, et metsamaa investeerimisfondidega võrreldes mõjutavad puiduhinnad PotlatchDelticut rohkem. Samas tähendab see, et puiduhindade tõus paneb ettevõtte aktsia kiiremini kallinema. Ettevõtte dividenditootlus on 4,5% ning PotlatchDeltic plaanib seda järgmistel aastatel tõsta.

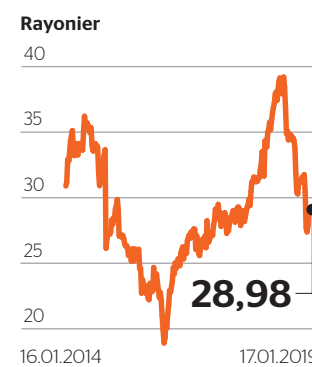
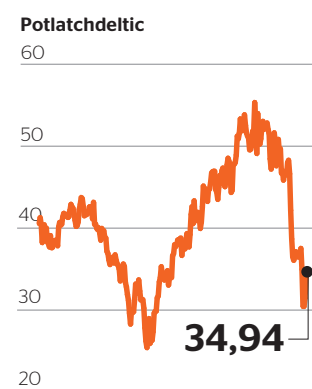
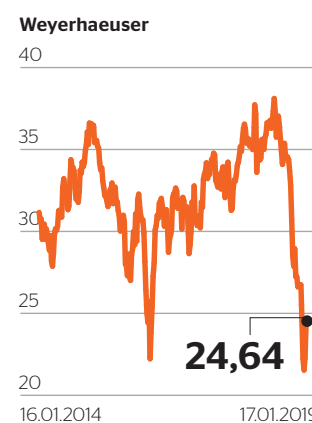
3. Rayonier: väiksema riskiga panus

Rayonieri aktsia pole aga sugugi nii palju langenud – see on odavnenud eelmise aasta tippudest 24%. Põhjus peitub selles, et puiduhinnad mõjutavad firmat veidi vähem ning Rayonier ei oma ka puidutöötlemise tehaseid. Selle asemel müüakse puit kolmandatele osapooltele. Puiduhindade tõusu ajal ei lähe firmal ehk nii hästi kui teistel, aga positiivne on see, et aktsia volatiilsus on väiksem. Paljudest saadavad marginaalid ei kõigu nii palju kui puidutoodete omad. Selle tõttu pakub Rayonier investeerimisvõimalust investoritele, kelle riskitaluvus ei ole nii kõrge. Dividenditootlus on teistest firmadest veidi väiksem – 3,5%. Ka Rayonier plaanib tulevikus dividendi tõsta.

ALLIKAS: PORTAAL THE MOTLEY FOOL

HIND Mullusest tipust 30% ringis alla tulnud

aktsiate hinnad dollarites

ALLIKAS: PORTAAL THE MOTLEY FOOL

PALKMAJADE RENOVEERIMINE

Pupsi AZ OÜ tegeleb palkmajade ehitamisega. Kõik meie valmistatavad looduslähedased hooned on tehtud täielikult käsitööna. Palgid kooritakse käsitsi ja loodusläheduse säilitamiseks kasutatakse vara täitena sammalt.

Ehitame omaniku enda materjalist või abistame sobiva materjali hankimisel. Võimalus valmistada hoone tellija asukohas otse vundamendile. Töid teeme Eesti piires, kuid vajadusel ka väljaspool Eestit.

Pupsi AZ OÜ reg-nr 10929346
tel 516 7406, +372 56 882 102
pupsiaz@hotmail.ee | www.pupsiaz.ee

Mõisaküla Masinatehase SOODUSPAKKUMINE

**NÜÜD KA
RENDIVÕIMALUS**

Võsagiljotiinid
13 kuni 21 tonnistele
ekskavaatoritele
4990.00*

* Hinnale lisandub
käibemaks 20%

Mõisaküla Masinatehas OÜ
Tel. 5628 6151
info@mtm.ee
www.mtm.ee

ONIAR

Oniar OÜ • Pargi 16, Märjamaa • tel 5553 8339 • metsatehnika@oniar.eu • www.oniar.eu